

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Mirabilis Vita Venerabilis Virginis Marinæ De Escobar Vallisoletanæ

Deprompta ex ijs, quæ ipsamet jussu Patrum suorum Spiritualium
consignavit

Secvnda Pars Mirabilis Vitæ Venerabilis Virginis Marinæ De Escobar

Puente, Luis de la

Pragæ, 1688

Caput VII. Rara ipsius in omnibus prudentia, & speciale regimen familiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38666

fuerit septuagenaria, ac ita morbida, sicut fuisse novimus, quando illa ipsi convivabant. Sic verò dicit: Erat adeo accurata, ut, si pauxillum carnis ex olla, quæ illi hodie coquebatur, remansisset, juberet eam sibi dari postredie. Atque si interdum eveniebat, ut ipsi opus esset, propter magnam quampiam stomachi debilitatem, subvenire aliquo cibo, quamvis residuum illud minus esset aptum, extaretque domi, quod illi magis conducere, nunquam poterat persuaderi, ut fumeret seu comederet aliud, quam illud modicum, quod eo die, vel præcedenti superfuisset.

Concludo hanc materiam juramento Domine Magdalene de Cifneros, quæ fuit amica hujus Virginis ultra sexaginta annos, & insignis ejusdem benefactrix. Sic autem ait: Quando Domina Marina erat octodecim circiter annorum, conveniebam ipsam in templo Domus Professæ Societatis Jesu, & optimè recordor, illam tum habitam pro sancta, atque ut talem observatam & æstimatam fuisse. Ego attentè contemplabar ipsius vultum, & optimè in eo advertebam venustatem animæ illius ac virtutum. Rara erat ejus modestia, & in ipso vultus colore deprehendebatur quiddam supernaturale. Semper vidi, hanc de ea famam continuari ultra

sexaginta annos, quibus, dum familiarissimè cum ea conversarer, quidquid in ea vidi, me confirmavit in hac opinione de rara ipsius sanctitate: atque postremis his vitæ annis, quibus cum ipsa egi, mihi in illius vultu fuit ea coloris supernaturalitas repræsentata, ut me redderet atronitam, ac demonstraret divinos affectus, qui in corde ipsius ardebant. Novi quandam personam fide dignissimam, quæ egit testem, quando hæc Sancta renuntiavit legitimæ suorum Parentum, & vidi meis oculis singularem providentiam, quam Divina Majestas habuit, ut tam ipsi, quam illis, quas domi suæ alebat, de omnibus necessarijs prospiceret. Experta quoque sum in me rem prorsus singularem, & est, quod non solum magnâ animi voluptate illi succurrere fuerim solita, sed etiam nunquam notaverim in mea domo deficere id, quod dabam isti servæ Dei: contigit quoque mihi, ut, cum reditus mei essent moderati, ipsi intra unum annum dederim ducenta scuta, quin tamen adverterim illorum defectum, aut me ijs caruisse, quod semper existimavi fuisse miraculum, quo DEUS volebat significare, quantopere ipsi placeret data huic Domine elemosyna.

—S—O—(H)—O—S—

CAPUT VII.

Rara ipsius in omnibus prudentia, & speciale regimen familiae.

Solent plerumque Deus, quos non solum pro bono proprio, verum etiâ pro universali Ecclesiæ suæ utilitate, provehit ad excellentes Sanctitatis gradus, instruere naturali prudentiâ, accommodatâ supernaturali gratiâ, quam illis præparat. Licet namque Divina Majestas non indigeat habilitate instrumentorum, quæ ad opera sua assumit, & interdum pretium operum majorem excitet admirationem propter instrumentorum ruditatem: nihilominus tanquam Author,

qui non solum agenda exequitur efficaciter, sed etiam disponit svaviter, communitè facit, ut gratia & natura se ita invicem coadjuvent, ut hæc sit suo modo basis proportionata insignis columnæ, quæ altera asurgit ad cælum. Nunquam verò testes illustrissimi finem faciunt deprædicandi præclaras dotes naturales, & præstantissimam indolem, quibus Deus hanc suam electissimam Virginem, prorsus eximiam in numero Virginum prudentum, exornavit, & quæ essent instar arcuatorum fulcrorum supernaturalis architecturæ in sacro spiritus ipsius ædificio.

Bre-

Brevitatis tamen causâ, quam in hoc tertio libro affecto, judicavi sufficere, si referrem partem eorum, quæ juratus asserit P. Fr. Andreas de Ponte, eò quòd ipsius verba sint breve omnium, quæ cæteri sunt experti, compendium. Ità ergo hic testis ait.

Opinione omnium illorum, qui cum Domina Marina sunt conversati, tam virorum doctorum & Magistrorum, quàm Dominorum & Dominarum, dubitari nequit, quin fuerit mulier majore prædita ingenio, capacitate, prudentiâ, ac discretione, quàm ætate nostrâ ullam fuisse constitit. Spatio triginta sex annorum multa cum illa tractavi negotia, tam de rebus spiritualibus, quàm de spectantibus ad regimen, publicis aut domesticis; & semper adverti, admirabilem fuisse verborum ipsius prudentiam ac pondus, ab eâque omnia accuratè expensa & animadversa. Præcebat incommoda, suggerebat modos pervincendarum difficultatum, ita ut satisfaceret obligationibus, debitumque cuius rei ac personæ reservaretur locus. Et quamvis verum sit, in istis materijs notatam esse in hac Virgine gratiam & lumen divinum, quod ipsi pro illis largiebatur Deus, atque pro exequendis prudenter actionibus tam experimentalibus & practicis, quàm speculativis & intellectualibus (nulla siquidè naturalis habitudo videtur potuisse sufficere illis tam securo & præclato consilio transigendis) aliquando tamen ingens apparebat capacitas, & advertebantur excellentia naturæ dona, quæ ei Deus contulerat: ideòque Pater ipsius (vir tam prudens, tam doctus & sanctus) illi adhuc juvenulæ commisit externum domus suæ regimen; constatque mihi, ipsum in rebus alicujus momenti expetivisse ejus sententiam, quam illa expromebat convenientissimam. Colligitur etiam singularis ejusdem habilitas ex labore manuum, quandoquidem agere poterat magistræ feminarum in quibuslibet operibus lini, serici, fimbriarum, & aliarum muliebrium artium. Omnia sciebat conficere, & intelligebat omnia eminenter. Hæc P. Fr. Andreas prorsus conformia ijs, quæ vobis

sanctus Pater Ludovicus de Ponte, germanus ipsius frater, scripsit de hoc Virginum nostri temporis prodigio.

Ex ista naturali prudentia, ad eò celesti divinæ gratiæ auctario illustrata, ortum habuit ingens accuratio, quâ educabat Virgines, quas Deus pertrahabat ad ipsius convictum, & illa securissimis virtutis vijs ducebat, donec ipsas proveheret ad statum perfectionis. Referam ad hoc propositum (& quidem fusiùs, quàm alijs consueverim) quod hac de re scribunt ac jurant ipsæ illius discipulæ, quæ jam in sacris Conventibus magistras agunt spiritus, ubi vivunt. Opto enim, ut exemplar istud non tradatur oblivioni, semperque sit instar viæ idæ recturis Cœnobium à nostra Virgine fundatum, & reliqua, ut in Divina misericordia confido, deinceps extruenda.

Mater Maria de Sacramento jurat sequentia. Hisce oculis cognovi, illam à Deo fuisse cumulatam omnibus naturalibus dotibus, quæ subserviunt supernaturalibus. Dedit ipsi præclarum intellectum & memoriam, maturum judicium ac prudentiam, quod etiam sæpe audiui dici à multis, qui id intelligere sciebant. Occurrentibus occasionibus loquebatur juxta cujusque captum pro animæ commodo, & bona negotiorum expeditione: nullum proferebat verbum inane, omnia enim erant admodum solida, & quæ magis ab ijs probabantur, qui ea melius percipiebant. Licet verò responsa ipsius essent ponderosa singularia, modus nihilominus, quo illa dabat, erat vulgaris. Hæc tamen consilia ijs solum suppeditabat, qui ea ab ipsa petebant: alioquin enim tam simpliciter loquebatur, quàm ego, & quivis alius loqui potest. Si illi aliqua ex domesticis inter conversandum dicebat: Domina, tali ego dixi & svasi hoc & illud, respondebat nobis: Melius esse existimo tacere, nolite vos in id ingerere, quia feminæ communiter non sumus aptæ pro dandis consilijs: suscipiamus quæ nobis dantur. Talis erat illius propensio: neque ipsa aliter faciebat, nisi à Deo impelleretur ad respondendum ijs, quæ illi consilij causâ proponebantur, idque præmissâ magnâ consideratione.

Olten-

Ostendebat naturam egregiam, docilem, pacatam & consideratam, quam illi Deus tam excellentem dederat, ut dicere solemus, quod etiam naturalibus ipsius actionibus Divina Majestas aliquid supernaturale adjicere videretur, neque aliter fieri posse existimabamus. Siquidem inter tot afflictiones, ac tales occupationes, quibus distinebatur, scribendo & juvando proximos, ut nec interdiu, neque noctu (quasi dolores non sufficerent ad eam penitus impediendam) quiesceret, animum etiam minutissimis rebus domesticis applicabat, interrogando de ijs, & omnes præviâ suâ directione disponendo, ac si illas videret, ac domum obambulet: specialem verò rerum spiritualium, & singularum seorsum, gerebat curam. Distribuebat dies, quibus unaquaque sacram perageret exomologesim, ut eam aliæ his, aliæ illis diebus adirent: præmonebat nos antecedente vespere, quibus esset eundem, aut manendum domi, omnes liberando curâ, dum ipsa sola sollicitaretur.

Videbatur hæc Virgo contubernali- bus suis, tam puellis, quam ætate prove- ctioribus, infundere morum compositionem, modestiam & gravitatem. Venie- bant ad Conventum Monialium Sancti Bernardi, vel ad domum Domine Elisa- bethæ Rechon, ubi degebam, antequam coopertæ in contubernium hujus Sanctæ, interdum visitationis gratiâ ipsius sociæ, & priusquam eas nôsem, dicebam, videns tantam illarum modestiam: Procul dubio istæ ibi sunt ex familia Domine Marinæ. Audiavi aliquoties illis, quæ mecum con- versabantur, dici: Ite illuc, ut loquamini eam ijs Virginibus; ipsas verò respondentes: Hoc non faciemus; contremiscimus, si nobis id vel imaginemur, quia eas time- mus. Novî tum sanctas illarum sociarum puellulas, ex quarum conversatione pluri- mum capiebatur solatii & oblectationis; multumque in omni genere ex earundem addisciebatur responsis.

Domina Angela de Oforio inter alia sic ait: Quando ipsius alumnae adibant Monasterium, in quo morabar, priusquam venirent ad domum hujus famulæ Deij, vi-

Vita Mar. de Escob. Pars II.

sitaturæ quasdam Moniales, horrebam il- las vel alloqui; acciditque mihi frequen- ter, ut subterfugerem ipsarum conspectû, propter metum, ac reverentiam, quâ à me suspiciebantur. Et quamvis id facere o- prarem, ut experirer solatium, quo reple- bantur amicæ, quæ cum ipsis agebant, eò quod illarum sermones in omnibus essent materijs valde mirabiles ac doctrinales, non audebam tamen. Quando postea ve- ni ad ipsius domum, cognovi quanta Deus servæ suæ contulisset. Nullam unquam in illa animadverti actionem, quæ peccati venialis posset insinulari: & quanquam ab ea viderim increpari ac reprehendi ali- quas domesticas, non faciebat id tamen nisi exigente necessitate, & ad maiorem nostrum profectum, moderatè & pruden- ter, sollicita de omnibus domesticis rebus, parvis & magnis, ac si unicè singulis esset in- tenta. Reddebat se amabilem, unâq; vehe- mentia suarum correptionum formidabi- lem, & omnes maiorem consolationem ac recreationem non habebamus, quàm si illi inserviremus, semperq; maneremus in ipsi- cubiculo, assistendo ipsi, & quodammodo certabamus, quæ nostrum minùs dormi- ret, ut ei adessemus in illius doloribus: sem- per namq; rara erat & extraordinaria ipsi- manfuetudo, sùavitas, & agendi gratia.

Mater Mariana de Christo hunc in modum jurat: Semper in hac Venerabili Domina talem vidi puritatem, gravita- tem, & modestiam, ut mirarer, dicerem- que in animo meo: Non est possibile, ut ista sit mulier, est Angelus. Et certò scio, ipsam Angeli speciem præ se tulisse tum maiestate, & indole, ac puritate, tum eti- am affabilitate & candore, quo suas socias alloquebatur. Nunquam illam conspexi iratam, licet notarem quasdam indigna- tionis occasionem; neq; aliquid dicentem, aut agentem, quo nos audientes turbare- mur. Reprehendebat nos solo aspectu, & iste sufficiebat: quia ipsi Deus ejusmodi contulit gratiam, ut penetraret nostra cer- da, & pudefieremus, eoque magis mirare- mur illius patientiam ac discretionem. Nun- quam aliquid recensebat, quod non face- ret ad plenam nostram instructionem, no-

I i i

strum.

strumq; exemplum; dirigebat sermonem ad illam, quæ præ cæteris indigebat admonitione, cum magna tamen dissimulatione, ut ipsi id dictum à Deo fuisse videretur. Non patiebatur ullum verbum profecti, quod non esset bonum & necessarium, etiam sic tamen oportebat esse valde purum: & quæ à sancta mea Matre dicebantur, erant purissima, pariterque purissima erat intentio, quod quidē nobis semper ostendebat, nosq; operibus & verbis docebat. Dederat illi Deus præclarissimum intellectum, sicut semper ex omnibus, quæ agebat, collegi, ac talem memoriā, ut, si necesse foret, multa exponeret, quæ nobis convenirent, ex Scriptura Sacra, & multis Psalmos, nullo ad manus sumpto libro: id enim non poterat ampliùs facere, propter magnam suā debilitatem. Verum est, quod nos interdum iusserit omnes coram se comparere, & unam aliquamdiu legere, ex qua spiritali lectione sumebat, quod nobis deinde ab ipsa dicebatur, & singulis erat magis accommodatum, juxta cuiuslibet indigentiam: credo autem, illā melius scivisse, qualis singularum esset, quàm nos ipsæ, quæ eā instructione egebamus. Loquebatur cum tanta majestate, ut Deus per os illius loqui videretur, & intra ipsius animam existere: alioquin enim effectus secuti viderentur esse impossibiles, cum plerumq; apparet clarè, ipsam edoceri à Deo, quale singulis deberet suggerere medium, pro uniuscujusq; necessitate, ita ut nos redderet contentas & pacatas, nobisque eximeret scrupulos, in quibus Confessarij nostri vix reperiabant, quo nos solarentur.

Hujus tenoris sunt reliqua testimonia, quæ de re præsentī aliæ ipsius sociæ, omni dignæ fide, jurejurando præstito dederunt. Addo tantummodo, quod aliæ fide dignissimæ Dominæ, & quæ, licet non fuerint domesticæ, intimè tamen cum ea egerunt, in hac materia jurant. Illustriss. D. Elisabetha de Silva, Marchionissa de Montealegre dicit: Per id tempus, quo sum cū illa conversata, agnovi in ipsa intellectum valde perspicacem, memoriam admodum perfectam, judicium perquam sapiens ac maturum, pacatum & consideratum. In honore

deferendo ijs, à quibus visitabatur, erat modestissima, & omnibus grata, gravis in conformatione vultus, & in suis verbis ac operibus accuratissima. Omnes, qui cum illa egerunt, agnoverunt, uti ego, magnam prudentiam in consilijs, quæ dabat: nemo enim aliquod petijt, ac verè est executus, qui erraret, & quidem in quibusvis materijs; atque ista consilia adeo erant naturæ rerum accommodata, ut ipsa semet approbarent, quod proprijs didici experientijs, ac aliorum, qui per literas, & ore tenus uti ipsius favore voluerunt.

Domina Magdalena de Cisneros jorat sequentia: Non solum ab alijs audiivi referri multas naturales dotes, quas illi Deus contulit, verum etiam fui testis earundem oculata, & agnovi in hac Domina præstantissimum intellectum, capacitatem ac prudentiam. Summa erat naturæ ipsius suavitas, rara mansuetudo, magna gravitas & maturitas in illius verbis, quæ dona semper dirigebat ad obsequium Divinū. Erat denique omnis expertis fictionis, & candidissima. Quod attinet ad ipsius socias, quæ fuerunt multæ, & complures ex ijs juvenulæ, nunquam ab ijs audiivi, quod redoleret levitatem: semper optimæ fuerunt famæ, & multæ sunt factæ Moniales, in quo statu optimum præbent exemplum, ut abunde appareat, quale in domo Sanctæ suæ Dominæ lac fuxerint. Illas, quæ alium iniverunt statum, vidi optimè se gerentes, & secundum instructionem, quam hausierunt. Omnes, quæ ipsi convivebant, vidi frequentantes Sacramenta, & perseveranter assiduas in audiendis concionibus. Scio quoque hanc Dei servam cum magna sollicitudine ac vigilantia hujus rei curam habuisse. Specialiter in domo ipsius novi Marinam Hernandez, rari exempli & sanctitatis: quæ cum sufficientes possideret facultates, ad vitam juxta suum statum transigendam, omnia deseruit, ut illius frueretur societate, ipsique cohabiteret instar ancillæ, eò quod hujus Dominæ æstimaret sanctitatem, cui ob Sanctissimæ Dei Genitricis honorem suam navabar operam, atque ut vitam suam tam Sanctæ Matronæ impenderet obsequijs, & cū illa

conversando sese in virtute perficeret, ad quam omni studio aspirabat, & in dictæ Sanctæ confortio, cum magnæ sanctitatis opinione, vivere desijt.

Pari ratione jurant universi testes, & plurimùm mirantur omnes, quæ de con-

summata prudentia, & sapientissimis consilijs in hac Virgine cognoverunt, quam in humili abstrusi cubiculi angulo Deus constituerat veluti cœleste lumen, tanquam sacrum sæculi nostri oraculum.

CAPUT VIII.

Referuntur summatis aliæ excellentes hujus magnæ Dei famulæ virtutes.

Sicut hæcenus tot testes singularem nostræ Virginis celebraverunt prudentiam, ita quoque tres alias deprædicant virtutes, quas vocamus Cardinales, insinuantes nonnulla exempla accuratissimæ ipsius justitiæ, in distribuendis eleemosynis, quas illi Deus submittebat, cujus se tantùm esse arbitrabatur œconomam, nihil amplius suis indigis consanguineis tribuens, quàm alijs, in simili penuria constitutis, pauperibus largiretur: ita ut nulla unquam violentiâ aut importunitate posset flecti, ad cedendum affectibus carnis & sanguinis, quam solæ commovebant ærumnæ & necessitates. Temperantia ipsius in victu erat summa, & quæ illi convixit, asserit, mirum sibi visum fuisse, quòd tempore suarum infirmitatum tam modicis sustentaretur alimentis. Verùm id parum est mirabile in Virgine, quæ tempore suæ sanitatis, prout vidimus, perpetuum semper observavit jejunium, & rigidissimam abstinentiam. Recensent testes, nullum inveniunt finem, quæ sunt experti de heroica illius fortitudine, in tolerandis coacervatis molestijs, secundùm se tam gravibus, numero tam multis, quibus illam Divina Majestas probavit; in exequendis cum admirabili perseverantia bene cœptis, nè minimùm ab ijs desistendo, adeò ut nullò unquam modo dimoveretur, multò minùs recederet ab eo, quod semel prudenter decernebat, esse è majore sui Domini gloria.

De ipsius demissione animi multa in utraque parte hujus historiæ sunt scripta.

Vita Mar. de Escob. Pars II.

Quisquis efficacia vanæ gloriæ stratagemata, & subtilitatem, quæ se hæc teredo humano cordi insinuat, cognoscit, obstupescit, quòd sancti ac docti hujus Virginis Confessarij jurent, indubitatum ipsis esse, ex ijs, quæ ex propria ejusdemmet confessione intellexerunt, ac diligentissimè modum illius agendi observantes compere-runt, ipsam nullum unquam in anima sua sensisse motum superbiæ. Et verò testantur, quotquot cum ea sunt versati, pretiosissimum profundissimæ humilitatis spiravisse odorem, quidquid ab hac Sancta dici, vel fieri audiverunt, aut viderunt. Jurat P. Michaël de Orenja, usque adeo Virginem istam fuisse humilitati addictam, ut ignotorum quorundam judicio videri posset excessus, quod in illius exercitio demonstrabat. Non sufficerent multæ philyræ, ut vel in compendium redigeretur, quod de hac virtute fusè referunt authentica originalia, quæ à me allegantur.

Admirabilissima fuit in hac Virgine veracitas, & horror cujuscunque mendacij: avertabatur non solum omnem fraudem aut fictionem in rebus serijs, verùm etiam quemvis jocum aut lusum, ubi vel minimum apparet minoris sinceritatis vestigium; & quidem non tantùm in se ipsa, sed etiam in Virginibus adhuc juvenculis sibi cohabitantibus, ita ut, si puella aliqua inter nendum alteri sociæ joci, ac tantillæ recreationis gratiâ quidpiam occultaret, id non posset ferre, statimq; huic diceret, ubi esset occultatum, quod quærebatur. Sufficiat ita morales hujus magnæ DEI servæ virtutes breviter indicavisse.

Innuamus aliquid de perfectissimo gradu,

III 2

in